देववच्चैतेनैव दक्षिणानाघ्नानाः ॥१६॥ एतेनैव पूर्वेण त्र्यम्बकं यजामहऽइति मन्त्रेण दक्षिणानूबृन्दक्षिणेन पाणिना कुर्वन्तो देववदिति प्रदक्षिणं त्रिर्वारमग्निं परियन्ति ।

कुमार्यश्चोत्तरेणोभयत्र पतिकामा भगकामा वा ॥१७॥ यजमानस्य कुमार्योऽपरिणीताः पुत्र्यश्चोत्तरेण त्र्यम्बकमिति मन्त्रेण पतिवेदनमित्यनेन (३.६०) उभयत्रेति पितृवद्देववच्च परिक्रमणे सहैव त्रिस्त्रिः परियन्ति पतिं सौभाग्यं कामयमाना वा ।

रौद्रान्यजमानोऽञ्जलिनोदस्यत्यगोःप्रापणम् ॥१८॥ कृतावशिष्टान्रौद्रान्पुरोडाशान्यजमानोऽञ्जलिनोत्क्षिपति अगोःप्रापणं देशम् यथा क्षिप्तानूर्ध्वमुखोऽपि गौर्न प्राप्नुयात् ।

प्रतिगृह्णात्येनान् ॥१९॥ अन्तरिक्षादधः पततः यजमान एव प्रतिगृह्णाति · तान्विलिप्सन्त उपस्पृशन्तीति (२.६.२.१६) श्रुतेः यजमानऽएव नेच्छति इतरेऽपि वाञ्छन्तीति बहुवचनमिति हरिस्वामिनः ।

अशक्यऽउपस्पर्शनम् ॥२०॥ अशक्ये ग्रहणे भूमौ पतितानामुपस्पर्शनम् ।

मूतयोः कृत्वा वेणुयष्ट्यां कुपे वासज्योभयत स्थाणुवृक्षवꣳशवल्मीकानामन्यतमस्मिन्नुत्क्षेपणवदासजत्येतत्तऽइति (३.६१) ॥२१॥ तान्रौद्रान्पुरोडाशान् मूतयोः कृत्वा अर्धार्धिकया द्वयोर्मूतयोः शिक्याकारयोः रज्जुनिर्मितयोरोप्य[1] वेणुयष्ट्यां वा कुपे यज्ञियवृक्षजे तुलादण्डे वेणुनिर्मितभाजनद्वययुक्ते वा उभयतः आसज्य उभयतः प्रान्तयोर्बद्ध्वा स्थाणुवृक्षवंशवल्मीकानां मध्ये अन्यतमस्मिन्निति स्थाणौ वा वृक्षे वा वंशे वा वल्मीके वा एतत्ते रुद्रेति (३.६१) मन्त्रेणोत्क्षेपणवदासजति अवलगयति · उत्क्षेपणवदित्यगोःप्रापणं देशम् · स्थाणु छिन्नाग्रं वृक्षमूलम् शुष्के स्थाणावित्यापस्तम्बः । यत्र तृणमयऽआवपने धान्यं बध्यते तन्मूतम् वेणुनिर्मितभाजनद्वययुक्तो दारुविशेषो वीवधापरपर्यायः कुपः तस्मिन्नुभयपार्श्वयोः वेणुमययोर्भाजनयोस्तान्रौद्रानाबध्य तेन सार्धमुदङ्मुखोऽदूरं गत्वा वृक्षस्थाण्वादावन्यतरस्मिन्नुपलब्धे वीवधमासजति आलगयति इति माधवः[1] ।

---

१) ? रज्जुनिर्मि° २. २) At २.६.२.१७. see Edit. pag. २१८, १७. ff.